

T I J D S C H R I F T

VAN HET

NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP

VOOR

MUNT- en PENNINGKUNDE

ONDER DE ZINSPREUK:

„Concordia res parvae crescunt“

TE

AMSTERDAM

2^e Jaargang

AMSTERDAM

G. THEOD. BOM EN ZOON

1894

F. L. J. DUMOULIN,

† 1 Mei 1894.

FRANCISCUS, LAMBERTUS, JOSEPHUS DUMOULIN, het eenig kind van LAMBERTUS JOSEPHUS GUILLIEMUS DUMOULIN en MARIA SOPHIA FRIJNS, werd den 7den April 1829 te Maastricht geboren. Zijn vader was apotheker en een bekend botanicus, die met voorliefde de flora der omstreken bestudeerde en de vrucht van zijn arbeid in een werkje getiteld: *Guide du Botaniste dans les environs de Maestricht, Ibid. 1868*, neerlegde. Tot nu toe is deze flora de eenige gids voor den botanicus, welke de zeldzame planten van Limburg wil verzamelen, o. a. vindt men er de standplaatsen van 29 orchideën die zich, vooral op den St. Pietersberg, spontaan ontwikkelen, opgegeven.

Reeds op 14-jarigen leeftijd, tijdens zijne opleiding aan het gymnasium alhier, toen ter tijd nog Atheneum genoemd, begon DUMOULIN

met het verzamelen der munten die nog veelvuldig voorkwamen, en maakte hij zich de beginselen der numismatiek eigen.

Na zijne litterarische studiën legde hij zich op het notariaat toe, en werd den 15den November 1860 tot notaris te Sittard en den 17den April 1866 tot notaris te Maastricht benoemd.

Ook te Sittard, aan de Duitsche grens gelegen, waar de Duitsche munten veelvuldig voorkwamen, was hij in de gelegenheid zich deze te verschaffen en legde hij den grond tot het numismatisch kabinet, waarvan reeds VAN DER CHIJS, bij de samenstelling van zijn werk over de munten van Brabant en Limburg p. 277, en meer nog bij die der Leenen (zelfs op 18 plaatsen) gewaagde, en die veelvuldig met hem correspondeerde.

Toen in 1871 de permanente commissie tot het samenstellen van een ontwerp tot het schrijven en uitgeven eener *Historia numismatica* zou tot stand komen, werd ook DUMOULIN door den Minister van Binnenl. Zaken geraadpleegd.

Door het afsterven van den WelEd. heer BARON MICHIELS VAN VERDUIJNEN, kwam in 1872 eene zeldzame gelegenheid voor DUMOULIN, om door het opstellen van den catalogus dier auctie, van zijne uitgebreide kennis op numismatisch gebied blijk te geven. Tot aller genoeg en vooral dat der numismatici, blonk

deze catalogus door nauwkeurigheid uit. Ook was weldra de naam van DUMOULIN bij zijne kunstbroeders algemeen bekend, en trad hij in menig geval met hen in briefwisseling; zoo liggen voor mij veelvuldige brieven van de heeren SAL. ISENBEEK, CHALON (die twee brieven van DUMOULIN in de *Revue Numismatique Belge* 5^e Serie T. I. p. 55 en volgende (1869) in het licht gaf), HOOFT VAN IDEKINGE, NAHUIJS, luitenant generaal MEIJERS, BRICHAUT, DUCNIOLLE, DE COSTER, HORA SICCAMA, VAN DER AUWERA, ALBERT FIGDOR te Weenen, HUGO GARTHE te Keulen, DE WITTE, VICOMTE DE JONGHE, TH. M. ROEST, enz. enz.

Bij de samenstelling van zijn groot werk beschikte mr. J. DIRKS in 1874 over de gildepenningen van den Maastrichtschen numismaat.

De *Société de la Numismatique Belge* had DUMOULIN reeds den 10^{den} April 1857 tot associé étranger benoemd, en op den 20^{en} Juli 1882, werd hij membre honoraire derzelfde vereeniging, die intusschen den titel had verworven, van *Société Royale de numismatique*; de *Société d'Archéologie de Bruxelles* benoemde hem tot membre honoraire den 9^{den} April 1892.

Toen in het jaar 1892 het *Nederlandsch Genootschap voor Munt- en Penningkunde* in wording was, trof men DUMOULIN aan onder de tien leden oprichters.

Indien wij nu de verdiensten van DUMOULIN

als numismaat moeten samenvatten, dienen wij vooral te doen uitkomen, dat, door zijnen uitgebreiden werkkring als notaris, hem de tijd ontbrak om op wetenschappelijk gebied datgene te verrichten, waartoe zijne uitgebreide kennis van het vak hem in staat stelde.

Vroeg daarentegen een der numismaten zijne voorlichting, was een punt van de numismatiek van Maastricht of Limburg een onderwerp van onderzoek, dan gaf hij niet alleen bereidwillig zijne meening te kennen, maar stelde zelfs zijne eigene stukken ter beschikking van den vrager.

Toen in 1880, ter gelegenheid van de feesten van het 50-jarig bestaan van België's onafhankelijkheid, eene geschiedkundige tentoonstelling plaats had te Brussel, aarzelde hij niet daar de schoonste stukken zijner verzameling, ongeveer 300 in getal, onder het oog van het publiek te brengen en de munt van Maastricht met eere te vertegenwoordigen *). Zijn diploma van deelneming dagteekent van 25 October 1880.

Eenige jaren later had te Luik eene kunst-geschiedkundige tentoonstelling plaats; ook deze luisterde hij door zijne inzending op.

Van de hand van DUMOULIN zagen slechts de volgende bijdragen het licht:

*) Zie de voornaamste stukken in Catalogue Officiel. IVe Section, Classe G, No. 13.

- 1°. de brieven uitgegeven door CHALON R. N. B. 5e S. T. I. p. 55 (1869).
- 2°. Quelques pièces inédites du cabinet Numismatique de feu M. LE BARON MICHIELS VAN VERDUIJNEN (*Revue de la Numismatique Belge 1869 et 1872*, p. 451 et 100).
- 3°. Collections de feu M. LE BARON A. C. H. MICHIELS VAN VERDUIJNEN, Maestricht 1872. La 3e Partie contient les monnaies, médailles etc. et 3 planches.
- 4°. Appendice de la Notice biographique du jurisconsulte Maestrichtois CHARLES CLÉMENT ROEMERS in de *Publications de la Société historique et archéologique dans le Duché du Limbourg*, T. XII. 1875, p. 194.

In handschrift had DUMOULIN ter beantwoording der brochure van CHARLES PRÉAU: »Sur les monnaies obsidionales inédites relatives au siège de Maestricht, en 1794'', de afschriften der officieele stukken verzameld, maar deze zijn, door zijn overlijden, niet verschenen.

De verzameling zijner munten, waarvoor hij steeds de schoonste exemplaren opzocht, omvat, behalve eenige romeinsche te Maastricht gevonden, Maastricht en de tegenwoordige provincie Limburg, terwijl hij in de laatste jaren eene serie pauselijke daaraan toevoegde. Om een klein overzicht te geven van den rijkdom zijner verzameling noem ik slechts op: 7 merovingers met *Triecto*, door PAUL BORDEAUX ver-

meld in »Les monnaies de Trèves pendant la période carolingienne" (*Revue belge de numismatique* 1893, p. 279).

Maastricht, behoorend tot het Duitsche keizerrijk, is vertegenwoordigd door 2 stuks onder HENDRIK II, 2 onder CONRAD en 1 onder HENDRIK III; het kapittel van St. Servaas door 5, FREDERIK BARBAROSSA insgelijks door 5. Onder de keizer-bisschoppelijke periode treffen wij van FREDERIK en RAOUL VON ZÄHRINGEN 1, en van het kapittel van O. L. Vr. 5, van RAOUL VON ZÄHRINGEN 3 en HUGO DE PIERREPONT 6 stukken aan.

Na afstand aan Braband begon de bisschoppelijk-Brabandsche periode, het zoogenaamde Tweeheerig bezit van Maastricht dat slechts zijn evenbeeld te Genève heeft. Deze periode is door talrijke, waaronder de zeldzaamste munten vertegenwoordigd tot 1632, het oogenblik waarop de Maastrichtsche munt gesloten werd. Hierop volgen de belegeringsmunten van 1579 en 1794, gevolgd door de burgerlijke en geestelijke legpenningen.

Daar sluiten zich aan:

Geschiedkundige gedenkpenningen.

Beroemde Maastrichtenaren.

De gildepenningen, en

De broederschappen.

Ten einde den lezer in staat te stellen zich een denkbeeld te vormen van de Limburg-

sche verzameling, laat ik hier eene opgave volgen van de namen der leenen:

Biecht.	(Limburgsche Vrijwil-
Borne.	Limbricht. [ligers).
Bunde.	Loon.
Elsloo.	Munsterbilsen.
Valkenburg.	Oyen.
Gerdingen.	Reckheim.
Gronsveld.	Roermond.
Gruitrode (oude Bies-	St. Pieter.
Herstal. [sen).	Steyn.
Horn.	Stevensweert.
(Laaffeld).	Thorn.
Limburg als Hertog-	(Venlo).
dom.	Venray.

Tot hiertoe gewaagden wij alleen van DUMOULIN als numismaat; maar ook op ander gebied heeft hij zijnen medeburgers talrijke diensten bewezen.

Als lid van het college van Curatoren van het Gymnasium, van de commissie voor lager onderwijs en regent van het R. K. Weeshuis, bracht hij het zijne bij, tot opvoeding der jeugd. Als lid van de administratie der Bank van Leening en ondervoorzitter van de stedelijke spaarbank, was hij voor de arbeidende klasse werkzaam, terwijl hij als secretaris van de Kerkfabriek van St. Servaas, tot instandhouding en

opluistering van een van Neerlands oudste monumenten, voortdurend bijdroeg.

Den Maastrichtenaren staat nog levendig voor den geest het oogenblik, waarop de herstelzucht van sommigen, eene schendende hand wilde slaan aan de *prachtige noodkist* in diezelfde kerk bewaard, en hoe door de zorg van de burgerij die petitioneerde, en van de kerkfabriek die besloot, dit vandalisme werd tegengegaan. Als laatste bijzonderheid kan ik nog vermelden, dat daags voor zijne laatste ziekte, hij nog met de bouwcommissie het torengedebouw beklom, en dit misschien de aanleiding van zijn dood werd, die op den 1^{en} Mei volgde.

Mocht hij in deze hoedanigheden diensten bewezen hebben, minder vruchtbaar, en zelfs voor hem vaak onaangenaam, was zijn werken in de stedelijke commissie voor geschiedkundige gedenkstukken, waarbij hij niet kon voorkomen dat grove fouten moesten gemaakt worden, o. a. het wegbreken van den kruidentoren achter St. Maartenskerk, de Romeinsche brugpoort aan de Maas (waterpoortje) en de ondoelmatige straatbenaming.

Niet alleen ging aan DUMOULIN de numismatiek ter harte, maar hij had ook een open oog voor de oudheidkunde in het algemeen en de geschiedenis zijner geboortestad in het bijzonder, zoodat hij met toewijding deel uitmaakte van de, sedert ontbonden, Société historique de la ville

de Maestricht en conservator was van het Historisch en archeologisch genootschap in Limburg. Zijne drukke beroepsbezigheden waren evenwel oorzaak, dat deze laatste functie feitelijk door den Rijksarchivaris HABETS werd waargenomen.

In zijn persoonlijk bezit bevinden zich dan ook talrijke en zeer belangrijke oudheidkundige stukken.

Mogen deze regelen aan zijne nagedachtenis gewijd, tevens eene hulde zijn aan den man, wien ik zelf op Maastrichter numismatisch gebied veel te danken heb.

Dr. L. SCHOLS.
